NORAKSTS
Lieta Nr.A42709509
A00091-10/42

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rēzeknē 2010.gada 30.martā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Šļakota,

piedaloties pieteicējam *P.T.*, atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Vides pārraudzības valsts biroja pārstāvēm *I.K.* un *I.H.*,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *P.T.* pieteikuma par Vides pārraudzības valsts biroja 2009.gada 19.janvāra lēmuma Nr.2s atcelšanu,

konstatēja

[1] Vides ministrijas Dabas aizsardzības pārvalde ar 2008.gada 11.decembra lēmumu Nr.1.31/08/190-a (turpmāk – Sākotnējais lēmums) noraidīja *P.T.* (turpmāk arī – pieteicējs) 2008.gada 13.novembra iesniegumu par atlīdzības piešķiršanu par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem, kas noteikti nekustamajam īpašumam „*/Nosaukums/*".

Sākotnējā lēmumā norādīts, ka *P.T.* un *I.K.* nekustamais īpašums „*/Nosaukums/*" (kadastra Nr.*/kadastra numurs/*) atrodas valsts nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā Rāznas nacionālā parka dabas lieguma zonā „*/Nosaukums/*", Andrupenes pagastā, Krāslavas rajonā. Tomēr, mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi ir noteikti pirms tam, kad pieņemts lēmums par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu. Šādā gadījumā likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos" (turpmāk – Kompensāciju likums) normas neparedz atlīdzības izmaksu.

[2] Izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, ar Vides pārraudzības valsts biroja 2009.gada 19.janvāra lēmumu Nr.2s atstāts negrozīts Sākotnējais lēmums.

Lēmums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Atbilstoši zemesgrāmatu apliecībai nekustamais īpašums pieder *P.T.* un *I.K.*, katram ½ domājamā daļa. Administratīvajā procesā *P.T.* uz 2008.gada 30.aprīļa Ģenerālpilnvaras (Reģistra Nr.2443) pamata pārstāv *I.K.*.

Lietā nav strīda par to, ka saskaņā ar Rāznas nacionālā parka likuma (spēkā kopš 2007.gada 1.janvāra) 2.pielikuma II.sadaļas 12. un 13.punktu nekustamais īpašums „*/Nosaukums/*" atrodas valsts nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā Rāznas nacionālā parka dabas lieguma zonā „*/Nosaukums/*".

Lietā ir strīds par to, vai pieteicējs ir to personu lokā, kas noteiktas Kompensāciju likuma 6.panta otrajā daļā.

[2.2] Rāznas nacionālajā parkā saimniecisko un cita veida darbību, kā arī individuālo aizsardzības un izmantošanas kārtību reglamentē Rāznas nacionālā parka likums un Ministru kabineta 2007.gada 26.jūnija noteikumi Nr.447 „Rāznas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (turpmāk – Rāznas nacionālā parka noteikumi). Minēto noteikumu 2.punktā noteikts, ka nacionālā parka

teritorijā nav spēkā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Saskaņā ar Rāznas nacionālā parka noteikumiem, dabas lieguma zonā aizliegts cirst kokus galvenajā cirtē (18.7.punkts), kā arī cirst kokus kopšanas cirtē ja valdaudzes vecums pārsniedz priežu un ozolu audzēm - 60 gadu, egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm - 50 gadu, apšu audzēm - 30 gadu (18.8.pukts).

Pirms Rāznas nacionālā parka noteikumu stāšanās spēkā (2007.gada 30.jūnijs), dabas parkam „Rāzna" bija individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi – Ministru kabineta 2004.gada 8.aprīļa noteikumi Nr.264 „Dabas parka „Rāzna" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (turpmāk – Dabas parka „Rāzna" noteikumi) (stājās spēkā 2004.gada 24.aprīlī, zaudēja spēku kopš 2007.gada 30.jūnija), kuru 5.punktā bija noteikts, ka dabas lieguma zonā ir spēkā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas noteikumu prasības, kas attiecas uz dabas liegumiem.

[2.3] Atbilstoši ar zemesgrāmatu apliecībai nekustamais īpašums „*/Nosaukums/*" 6,5 ha platībā zemesgrāmatā reģistrēts 2008.gada 3.septembrī. Zemesgrāmatu likuma 16.panta 1.punkta b) apakšpunktā noteikts, ka zemesgrāmatu nodalījuma otrās daļas pirmajā iedaļā norāda īpašuma tiesību pamatu. *P.T.* un *I.K.* īpašuma tiesību pamats ir Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālās nodaļas Krāslavas biroja vadītājas 2008.gada 2.jūlija lēmums Nr.11-01-DL2/390 (turpmāk arī – Valsts zemes dienesta 2008.gada 2.jūlija lēmums Nr.11-01-DL2/390), ar kuru *P.T.* un *I.K.* atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi ar nosaukumu „*/Nosaukums/*" 6,5 ha kopplatībā.

[2.4] Secināms, ka nekustamajam īpašumam „*/Nosaukums/*" ir noteikti mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi (Lēmuma 8.punkts, kas atreferēts šā sprieduma [2.2] apakšpunktā) un tie ir noteikti 2004.gada 24.aprīlī, kad spēkā stājās Dabas parka „Rāzna" noteikumi. Tomēr, ierobežojumi ir noteikti pirms Valsts zemes dienesta 2008.gada 2.jūlija lēmuma Nr.11-01-DL2/390 pieņemšanas par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu *P.T.* un *I.K.*. Līdz ar to neizpildās Kompensāciju likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta nosacījums, ka atlīdzību par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem piešķir, ja mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi ir noteikti pēc tam, kad pieņemts lēmums par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu.

[2.5] Sākotnējais lēmums atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 65.panta trešajai daļai ir satura izvēles administratīvais akts. Vides pārraudzības valsts birojs ievērojot konstatētos faktus un tiesību normās noteiktos ietvarus, pamatodamies uz APL 66.panta pirmajā daļā noteiktajiem lietderības apsvērumiem ir noteicis administratīvā akta saturu. Nav konstatējama Sākotnējā lēmuma pretruna normatīvo aktu prasībām un ar administratīvo aktu tiks sasniegts tiesisks mērķis, jo tas balstīts uz vienlīdzības, tiesiskuma, tiesiskās paļāvības un likuma atrunas principu (APL 6., 7., 10. un 11.pants).

[3] Pieteicējs 2009.gada 16.februārī iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu, kurā lūdza atcelt Lēmumu un piešķirt kompensāciju likumā noteiktajā kārtībā.

Savukārt 2010.gada 18.februārī pieteicējs iesniedza tiesā pieteikuma papildinājumu (pieņemts ar tiesneša 2008.gada 23.februāra rezolūciju), norādot šādus jaunus lūgumus:

1) atzīt īpašuma tiesību atjaunošanu *P.T.* uz Andrupenes pagasta „*/Nosaukums/*" mājas zemi ar Andrupenes pagasta zemes komisijas 1994.gada 6.decembrī pieņemto lēmumu (protokols Nr.7);

2) uzlikt par pienākumu Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālās nodaļas Krāslavas birojam labot 2008.gada 2.jūlijā pieņemto lēmumu Nr.11-01-DL2/390 „Par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu *P.T.* un *I.K.*". Lēmums papildināms

ar norādi, ka īpašuma tiesību atjaunošana *P.T.* uz Andrupenes pagasta „*/Nosaukums/*" mājas zemi ir izdarīta ar Andrupenes pagasta zemes komisijas 1994.gada 6.decembra lēmumu (protokols Nr.7).

3) dzēst ierakstu Andrupenes pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr.1000 0044 2370 II.daļas 1.iedaļā par to, ka „zemes īpašuma tiesības uz īpašumu „*/Nosaukums/*" *P.T.* un *I.K.* atjaunotas ar Valsts zemes dienesta 2008.gada 2.jūnija lēmumu Nr.11-01-DL2/390", uzliekot par pienākumu Krāslavas zemesgrāmatas nodaļai veikt ierakstu Andrupenes pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr.1000 0044 2370 II.daļas 1.iedaļā par to, ka „zemes īpašuma tiesības uz īpašumu „*/Nosaukums/*" *P.T.* un *I.K.* atjaunotas ar Andrupenes pagasta zemes komisijas 1994.gada 6.decembra lēmumu (protokols Nr.7).

Pieteikumā un tā papildinājumos norādīti šādi argumenti.

[3.1] Ar māsu *I.K.* pieteicējam ir rakstiska vienošanās par domājamo daļu sadali, kur norādīts, ka pieteicējam pieder konkrēts meža gabals, par ko pieteicējs vēlas saņemt kompensāciju. Tā kā *I.K.* nav informējusi pieteicēju par Centrālās zemes komisijas lēmumu, viņas daļu no kompensācijas pieticējs nepieprasa, lai gan viņam ir izsniegta pilnvara (*sk. 2009.gada 25.februāra pieteikuma papildinājumu, lietas 19.lapa*).

[3.2] Par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem pieteicējs nav zinājis līdz 2008.gada 11.decembrim, kad meža inventarizācijas datos ietverta atzīme „dabas lieguma zona". Iepriekš iestāžu izdotajos dokumentos par šādiem ierobežojumiem nekas nav minēts (*sk. 2009.gada 21.aprīļa pieteikuma papildinājumu, lietas 54.lapa*).

[3.3] Andrupenes pagasta zemes komisija 1994.gada 6.decembrī pieņēma lēmumu (protokols Nr. 7), ar kuru atjaunoja īpašuma tiesības uz Andrupenes pagasta „*/Nosaukums/*" mājas zemi 11,87 ha platībā *P.T.* un *I.K.*. Šo lēmumu Krāslavas rajona zemes komisija ar 1995.gada 30.marta lēmumu (protokols Nr.5) atstāja spēkā. Abi iepriekš minētie zemes komisiju lēmumi atstāti spēkā ar Centrālās zemes komisijas 1995.gada 7.augustā pieņēmto lēmumu (protokols Nr.82).

[3.4] Ar Valsts zemes dienesta 2008.gada 2.jūlija atkārtotu lēmumu Nr.11-01-DL2/390 faktiski tika dublēts Andrupenes pagasta zemes komisijas 1994.gada 6.decembra lēmums.

Ņemot vērā to, ka likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 14.panta kārtībā pēc pagasta zemes komisijas darbības izbeigšanās likuma „Par zemes komisijām" 2.pantā un likumā „Par zemes privatizāciju lauku apvidos" noteiktās funkcijas pārņem Valsts zemes dienesta attiecīgā rajona nodaļa, izņemot tiesības piešķirt zemi pastāvīgā lietošanā, iepriekš pieņemtie lēmumi par īpašuma tiesību atjaunošanu ir saistoši arī Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālai nodaļai.

Līdz ar to, atkārtota lēmuma pieņemšana par vienu un to pašu jautājumu ir pretrunā ar tiesību normām.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 74.panta pirmās daļas 2.punktu tāds administratīvais akts ir spēkā neesošs, jo to ir izdevusi iestāde, kurai konkrētā administratīvā akta izdošana nav piekritīga. Centrālā zemes komisija bija pēdējā iestāde, kas pieņēma lēmumu par šo jautājumu un tā ir Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālajai nodaļai augstākstāvoša instance.

[3.5] Iesnieguma noraidījuma pamats ir ieraksts zemesgrāmatas nodalījumā par to, ka zemes īpašuma tiesības uz īpašumu „*/Nosaukums/*" *P.T.* un *I.K.* atjaunotas ar Valsts zemes dienesta 2008.gada 2.jūlija lēmumu. Tāda ieraksta izdarīšana sagroza patiesos faktus par īpašuma tiesību atgūšanas (atjaunošanas) datumu, jo īpašuma tiesības atjaunotas ar 1994.gada 6.decembra Andrupenes pagasta Zemes komisijas lēmumu (protokols Nr.7).

Lai labotu pielaisto kļūdu un atjaunotu pieteicēja tiesisko stāvokli atlīdzības saņemšanā par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem, Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālā nodaļa varēja izmantot Administratīvā procesa likuma

85.panta otrās daļas 4. punkta kārtību, jo saņemot Andrupenes pagasta zemes komisijas 1994.gada 6.decembra lēmumu (protokols Nr.7), iestādes rīcībā esošos materiālos līdz ar to ir mainījušies lietas faktiskie apstākļi, kuriem pastāvot administratīvā akta izdošanas brīdī iestāde varētu šādu administratīvo aktu neizdot, kā arī tāpēc, ka administratīvā akta palikšana spēkā skar būtiskas pieteicēja intereses.

Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālā nodaļa var pieņemt lēmumu par grozījumu veikšanu 2008.gada 2.jūlija lēmumā Nr.11-01-DL2/390, norādot, ka īpašuma tiesības pieteicējam atjaunotas ar Andrupenes pagasta zemes komisijas 1994.gada 6.decembra lēmumu (protokols Nr.7). Lēmums šādā redakcijā būtu pamats attiecīgu izmaiņu izdarīšanai zemesgrāmatas nodalījumā.

[3.6] Tomēr, vienkāršākais strīda atrisināšanas ceļš būtu Lēmuma atcelšana un pienākuma uzlikšana iestādei pieņemt labvēlīgu lēmumu, tas ir piešķirt tiesību normās paredzēto kompensāciju.

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā Vides pārraudzības valsts birojs pieteikumu neatzina.

Uz pieteicēja argumentiem par rakstisku vienošanos par kopīpašuma sadali, norādīti šādi apsvērumi.

No zemesgrāmatas apliecības redzams, ka nekustamais īpašums „*/Nosaukums/*" pieder vienādās domājamās daļās *P.T.* un *I.K.*, tādēļ uzskatāms par kopīpašumu. Neskatoties uz kopīpašnieku vienošanos, ir ievērojams Civillikuma 1068.pantā noteiktais, ka rīkoties ar kopīpašuma priekšmetu, kā visumā, tā arī noteiktās atsevišķās dalās, drīkst tikai ar visu kopīpašnieku piekrišanu; bet ja kāds no viņiem rīkojas atsevišķi, tad šī rīcība nevien nav spēkā, bet arī uzliek pēdējam pienākumu atlīdzināt pārējiem zaudējumus, kas viņiem ar to nodarīti.

Atbilstoši Kompensāciju likuma 5.panta otrajai daļai, ja zemes īpašums pieder vairākiem īpašniekiem, kompensāciju prasa tikai visi kopīpašnieki, savstarpēji vienojoties. Tā kā pieteicējs 2008.gada 13.novembra iesniegumam klāt bija pievienojis notariāli apliecinātas 2008.gada 30.aprīļa ģenerālpilnvaras kopiju, secināms, ka atlīdzību ir pieprasījuši abi kopīpašnieki, tai skaitā arī *I.K.* un tās vārdā rīkojies pieteicējs kā *I.K.* pilnvarnieks.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs uzturēja pieteikumu uz tajā norādīto motīvu pamata.

Atbildētāja pārstāves pieteikumu neatzina uz Lēmumā norādīto argumentu pamata. Papildus paskaidroja, ka Valsts zemes dienesta 2008.gada 2.jūlija lēmums Nr.11-01-DL2/390 nav atkārtots lēmums, jo Andrupenes pagasta zemes komisijas 1994.gada 6.decembra lēmums ir izdots zemes reformas pirmās kārtas ietvaros un tas nav lēmums par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu. Tikai zemes reformas otrajā kārtā pieņemtais Valsts zemes dienesta 2008.gada 2.jūlija lēmums Nr.11-01-DL2/390 ir lēmums par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums nav pamatot un ir noraidāms.

[7] Tiesa konstatē, ka lietā ir strīds par pieteicēja tiesībām uz labvēlīga administratīvā akta saņemšanu, proti, par to, vai pieteicējam ir tiesības saņemt atlīdzību par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem nekustamajā īpašumā „*/Nosaukums/*", kurš atrodas valsts nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā Rāznas nacionālā parka dabas lieguma zonā „*/Nosaukums/*", Andrupenes pagastā, Krāslavas rajonā.

Saskaņā ar nostabilizējušos tiesu judikatūru, skatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesa atsevišķi nelemj par nelabvēlīgā administratīvā akta atcelšanu – šajā gadījumā par Vides pārraudzības valsts biroja 2009.gada 19.janvāra Lēmuma atcelšanu, bet gan pārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi. Gadījumā, ja tiek pieņemts lēmums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, iepriekš izdotais iestādes atteikums automātiski zaudē spēku.

Savukārt izdot personai labvēlīgu administratīvo aktu ir pamats vienīgi tad, ja pastāv visi tā izdošanas priekšnoteikumi – no piemērojamās tiesību normas izrietošie tiesiskie un faktiskie apstākļi. Tādēļ tiesai ir jāpārbauda, vai šie priekšnoteikumi pastāv. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 250.panta otrajai daļai lietās, kurās prasījums ir labvēlīga administratīvā akta izdošana, šī pārbaude tiesai jāveic neatkarīgi no tā, ar kādiem apstākļiem iestāde pamatojusi savu atteikumu izdot labvēlīgu administratīvo aktu.

[8] Tiesa konstatē šādus faktiskos apstākļus.

[8.1] Ar Andrupenes pagasta Zemes komisijas 1994.gada 6.decembra lēmumu (protokols Nr.7) (*lietas 71.lapa*), izskatīti *H.T., V.T., J.T., P.T.* un *I.K.* iesniegumi.

Konstatēts, ka saskaņā ar arhīva izziņu Rēzeknes apriņķa Andrupenes pagasta */Nosaukums/* māju īpašnieks 1942.gadā bija *T.T.*. Bijušais īpašnieks *T.T.*, kā arī viņa dēli – zemes pieprasītāji *V.T.* un *G.T.* ir miruši.

Nolemts atjaunot *J.T.* īpašuma tiesības uz Andrupenes pagasta „*/Nosaukums/*" mājas zemi 11,87 ha platībā */sādža/*. Atjaunot īpašuma tiesības uz Andrupenes pagasta „*/Nosaukums/*" mājas zemi 11,87 ha platībā *P.T.* un *I.K.*, konstatējot, ka 1994.gada 6.decembrī noslēgta vienošanās starp *I.K.* un *P.T.* par to, ka savu mantojamo daļu 11,8 ha platībā viņi sadala trīs vienādās domājamās daļās pa 3,96 ha katram, 1/3 daļu labprātīgi iedalot *D.T.*.

[8.2] Centrālā zemes komisija ar 1995.gada 7.augusta lēmumu (82.protokols) (*lietas 14.lapa*) izskatīja *I.K.* ierosināto zemes strīda lietu par mantojamo zemi, kas 1940.gadā piederēja *T.T.* 23,74 ha platībā. Konstatēts, ka *I.K.* apstrīd *D.T.* tiesības uz mantojamo zemi.

Lēmumā cita starp norādīts, ka Andrupenes pagasta zemes komisija ar 1994.gada 6.decembra lēmumu paredzējusi piešķirt *J.T.* 11,87 ha zemes, *P.T.*, *I.K.* un *D.T.* katram 3,96 ha zemes. Minētais lēmums atstāts spēkā.

Noteikts, ka robežas starp mantiniekiem nosakāmas pēc savstarpējās vienošanās, kā arī uzdots Andrupenes pagasta Zemes komisijai, izlemjot jautājumu par *T.T.* mantinieku zemes īpašuma tiesībām, ņemt vērā *T.T.* testamentu par labu *H.T.*

[8.3] Andrupenes pagasta padome 2008.gada 25.janvārī, izskatot *P.T.* 2008.gada 15.janvāra iesniegumu par lietojamās zemes platību precizēšanu, pieņēma lēmumu Nr.4/6 „Par zemes platību precizēšanu" (*lietas 71.lapa*). Nolemts precizēt zemes platību zemei ar kadastra Nr.*/kadastra numurs/*, uz 7,1 ha, piešķirt nosaukumu „*/Nosaukums/*", noteikt lietošanas mērķi 0102 (mežsaimniecība), noteikt apgrūtinājumus – valsts ceļa aizsargjosla, EPL aizsargjosla, Rāznas nacionālais parks.

[8.4] Ar Valsts zemes dienesta 2008.gada 2.jūlija lēmumu Nr.11-01-DL2/390 (*lietas 48.lapa*) *P.T.* un *I.K.* atjaunotas īpašuma tiesības vienādās domājamās daļās uz Krāslavas rajona Andrupenes pagasta mantojamo zemi ar nosaukumu „*/Nosaukums/*", 6,5 ha kopplatībā, kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*.

[8.5] *I.K.* 2008.gada 30.aprīlī izsniedza *P.T.* notariāli apliecinātu ģenerālpilnvaru (*lietas 35.lapa*), kurā pilnvaroja *P.T.* nostiprināt īpašuma tiesības zemesgrāmatā uz nekustamo īpašumu „*/Nosaukums/*", kā arī apsaimniekot mežus, kas saistīti ar minēto nekustamo īpašumu, tostarp, koku ciršanu un kokmateriālu realizāciju, valsts un Eiropas Savienības finansējuma un līdzfinansējuma saņemšanu mežsaimniecības attīstībai u.c..

[8.6] Saskaņā ar Krāslavas zemesgrāmatu nodaļas Andrupenes pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr.100000442370 ierakstu (*lietas 12.lapa*), nekustamā īpašuma „*/Nosaukums/*”, sastāvoša no zemes gabala ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*, 6,5 platībā, īpašnieki ir *P.T.* un *I.K.*, katrs ½ domājamās daļas apmērā. Īpašuma tiesību pamats - Valsts zemes dienesta 2008.gada 2.jūlija lēmums Nr.11-01-DL2/390.

[8.7] Pieteicējs 2008.gada 13.novembrī iesniedza Dabas aizsardzības pārvaldes direktoram iesniegumu (*lietas 39.lapa*) par atlīdzības piešķiršanu par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem īpašumā „*/Nosaukums/*”, iesniedzot zemesgrāmatas kopiju, zemes plāna kopiju, pilnvaras kopiju, Andrupenes pagasta Zemes komisijas 1998.gada 5.februāra sēdes protokolu Nr.56.

[9] Saskaņā ar Kompensāciju likuma 5.panta pirmo daļu, tiesības prasīt kompensāciju ir zemes īpašniekam, kura īpašuma tiesības uz zemi nostiprinātas zemesgrāmatā, ja zemes robežas starp vairāku zemes īpašnieku vai tiesisko valdītāju īpašumiem ierīkotas atbilstoši Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā un Civillikumā noteiktajām prasībām. Panta otrajā daļā noteikts, - ja zemes īpašums pieder vairākiem īpašniekiem, kompensāciju prasa tikai visi kopīpašnieki, savstarpēji vienojoties.

Saskaņā ar minētā likuma 6.panta pirmo daļu, zemes īpašniekam ir tiesības prasīt atlīdzību par šādiem aizsargājamo teritoriju aizsardzību un izmantošanu regulējošos normatīvajos aktos noteiktajiem mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem:

1) jebkādas mežsaimnieciskās darbības aizliegums visa kalendāra gada laikā;

2) galvenās cirtes (izņemot kailcirtes) aizliegums visa kalendāra gada laikā;

3) kopšanas cirtes aizliegums visa kalendāra gada laikā.

Kompensāciju likuma 6.panta otrā daļa noteic, ka atlīdzību par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem piešķir, ievērojot šā likuma 5.panta pirmajā daļā minēto nosacījumu, ja mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi ir noteikti pēc tam, kad:

1) pieņemts lēmums par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu;

2) noslēgts līgums ar valsts akciju sabiedrību "Latvijas Hipotēku un zemes banka" par zemes īpašuma izpirkšanu;

3) stājies spēkā tiesas nolēmums par zemes iegūšanu īpašumā;

4) pamatojoties uz tiesisku darījumu, īpašuma tiesības uz zemi nostiprinātas zemesgrāmatā;

5) attiecīgais zemes īpašums pieņemts mantojumā.

No minētajām tiesību normām izriet, ka atlīdzība par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem ir piešķirama, ja mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi ir noteikti pēc tam, kad pieņemts lēmums par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu. Turklāt, kopīpašuma gadījumā priekšnoteikums kompensācijas saņemšanai ir visu kopīpašnieku kopīgs pieprasījums, savstarpēji vienojoties.

[10] Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja un *I.K.* īpašuma tiesības uz zemi ir nostiprinātas zemesgrāmatā katram ½ domājamās daļas apmērā. Tādējādi zemes īpašums „*/Nosaukums/*” pieder *P.K.* un *I.K.* kā kopīpašums. Saskaņā ar Kompensāciju likuma 5.panta otro daļu, šādā gadījumā kompensācijas piešķiršanas obligāts priekšnoteikums ir visu kopīpašnieku pieprasījums. No minētās tiesību normas izriet, ka pamats izskatīt jautājumu iestādei ir tikai tad, ja ir saņemts visu kopīpašnieku gribas izpaudums attiecībā uz kompensācijas piešķiršanu. Kā uzskata tiesa, tas var būt gan kopīgs iesniegums par kompensācijas piešķiršanu katram kopīpašniekam atbilstoši viņa domājamai daļai, gan viena kopīpašnieka vienlaicīgi iesniegts rakstveida atteikums no kompensācijas par labu citiem kopīpašniekiem, gan viena kopīpašnieka pilnvarojums

citam kopīpašniekam pilnvarotāja vārdā izdarīt iestādei adresētu gribas izteikumu kompensācijas saņemšanas jautājumā. Jebkurā gadījumā, visu kopīpašnieku gribai ir jābūt noteikti izteiktai.

Pieteicējs iestādē kompensāciju pieprasījis, 2008.gada 13.novembrī iesniedzot Dabas aizsardzības pārvaldes direktoram iesniegumu. *P.T.* minētajā iesniegumā norādīts gan kā iesniedzējs, gan kā labuma guvējs, t.i. atlīdzības saņēmējs. Iesniegumā norādīts, ka tam pievienota pilnvaras kopija.

Izvērtējot lietas materiālos esošo *I.K.* 2008.gada 30.aprīlī *P.T.* izsniegto ģenerālpilnvaru, tiesa konstatē, ka tajā nav ietverts pilnvarojums *P.T.* izteikt *I.K.* vārdā gribu attiecībā uz kompensācijas piešķiršanu. Šāds pilnvarojums nav konstatējams no pilnvarojuma apsaimniekot mežus, jo Kompensāciju likuma 5.panta otrā daļa pieprasa visu kopīpašnieku gribas izpauduma saņemšanu tieši kompensācijas piešķiršanas jautājumā. Kompensācijas pieprasīšana ir saistīta nevis ar mežu apsaimniekošanu, bet tieši pretēji – ar neiespējamību apsaimniekot mežus, jo ir noteikti mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi. Tādējādi, pilnvarojums apsaimniekot mežus neaptver cita veida labumu (konkrētajā gadījumā – kompensācijas) gūšanu no kopīpašuma.

Tiesas ieskatā iestādei bija jākonstatē, ka kompensācijas pieprasījumu savstarpēji vienojoties nav iesnieguši visi kopīpašnieki, tādēļ labvēlīga administratīvā akta izdošana bija jāatsaka uz šī pamata.

Minētais apstāklis arī tiesai ir patstāvīgs pamats noraidīt pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

[11] Lai gan lietā vairs nav nozīmes citu labvēlīga administratīvā akta priekšnoteikumu konstatēšanai, jo tas nevar ietekmēt sprieduma rezolutīvo daļu, tiesa pēc savas iniciatīvas dod vērtējumu pārsūdzētajā Lēmumā norādītajam atteikuma pamatam.

Pārsūdzētā Lēmuma argumenti pamatā attiecas uz lēmuma par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu pieņemšanas brīdi. Atbildētājs uzskata, ka zemes īpašuma tiesības pieteicējam atjaunotas ar Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālās nodaļas 2008.gada 2.jūlija lēmumu Nr.11-01-DL2/390. Savukārt pieteicēja ieskatā īpašuma tiesības uz zemi viņam atjaunotas ar Andrupenes pagasta zemes komisijas 1994.gada 6.decembra lēmumu (protokols Nr.7). Tai pat laikā lietā nav strīda par to, ka mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi nekustamajā īpašumā „*/Nosaukums/*" noteikti kopš 2004.gada 24.aprīļa, kad stājās spēkā Dabas parka „Rāzna" noteikumi.

[11.1] Likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos" (ja nav atsevišķas piebildes, zemes reformu reglamentējošie normatīvie aktu apskatīti redakcijā, kas bija spēkā Andrupenes pagasta Zemes komisijas 1994.gada 6.decembra lēmuma pieņemšanas brīdī) 4.pants noteica:

„(1) Zemes reforma tiek veikta divās kārtās: pirmā kārta – 1990.-1996.gads, otrā – 10-15 gadu ilgā periodā, sākot ar 1993.gada 1.janvāri.

(2) Zemes reformas pirmās kārtas ietvaros – līdz 1991.gada 20.jūnijam – bijušie zemes īpašnieki vai viņu mantinieki, visi pašreizējie zemes lietotāji un jaunie zemes pieprasītāji iesniedz pieprasījumus par zemes piešķiršanu lietošanā lauku apvidos. Jaunie zemes pieprasītāji norāda termiņu, ar kuru vēlas uzsākt zemes izmantošanu, bet ne vēlāku par 1996. gada 1. novembri. Pēc zemes pieprasījumu izskatīšanas katram pagastam sastāda zemes ierīcības projektu, saskaņā ar kuru pieņem lēmumus par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā un ierāda piešķirtās zemes robežas dabā.

(3) Zemes reformas otrajā kārtā veic:

– zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes nodošanu īpašumā bez atlīdzības vai par atlīdzību Latvijas Republikas pilsoņiem;

– zemes reformas pirmajā kārtā nesadalītās zemes inventarizāciju, tās apgūšanas programmu izstrādi un realizāciju;

– piešķirtās zemes robežu un teritoriju uzmērīšanu un zemes lietojuma vienību plānu izgatavošanu;

– zemes un citu dabas resursu kadastrēšanu un nekustamā īpašuma novērtēšanu.

(4) Zemes piešķiršana lietošanā un zemes lietošanas tiesību izbeigšana zemes reformas otrajā kārtā izpildāma vispārīgā kārtībā atbilstoši Latvijas Republikas likumam „Par zemes lietošanu un zemes ierīcību" un citiem zemes likumdošanas aktiem."

Andrupenes pagasta Zemes komisija 1994.gada 6.decembra lēmuma pieņemšanas brīdī pagasta zemes komisijas uzdevumus regulēja likuma „Par zemes komisijām" 2.panta otrā daļa, nosakot, ka:

„2.2. pagasta zemes komisija –

2.2.1. reģistrē, apkopo un izanalizē zemes pieprasījumus un iesniedz savu lēmumu pagasta zemes fonda sadalīšanas jautājumos pagasta zemes ierīcības darbu vadītājam izpildīšanai;

2.2.2. desmit dienu laikā rakstveidā paziņo zemes pieprasītājam par pieprasījuma saņemšanu, norādot pieprasījuma reģistrācijas datumu un numuru;

2.2.3. izskata un koriģē pagasta zemes ierīcības projektu un iesniedz to pagasta padomei apstiprināšanai;

2.2.4. savas kompetences ietvaros izšķir zemes strīdus;

2.2.5. iesniedz priekšlikumus attiecīgajai padomei par zemes nodošanu lietošanā un tās nodošanu vai pārdošanu privātīpašumā;

2.2.6. izskata priekšlikumus par pasākumiem, kas nepieciešami neapmierināto zemes pieprasījumu nodrošināšanai;

2.2.7. izskata priekšlikumus par nepieprasīto zemju turpmāko izmantošanu;

2.2.8. dod atzinumus par izejas datiem zemes nodokļa aprēķināšanai;

2.2.9. izskata priekšlikumus par pagasta koplietošanas zemju izmantošanu."

Ar likuma grozījumiem, kas stājās spēkā 1995.gada 10.oktobrī, likuma „Par zemes komisijām" 2.panta otrās daļas otrais punkts tika izteikts šādā redakcijā:

„pagasta zemes komisija dod atzinumu par zemes īpašuma un zemes lietošanas tiesībām un pieņem lēmumu par zemes īpašuma kompensāciju, bet pēc zemes robežu ierādīšanas (iemērīšanas) un zemes robežu ierādīšanas akta un zemes robežu plāna izgatavošanas pieņem lēmumu:

– par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu;

– par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu un samaksas apmēra noteikšanu".

Likums „Par zemes privatizāciju lauku apvidos" 22.pants noteica prasības lēmumam par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu, proti, saskaņā ar panta pirmo daļu Pagasta Tautas deputātu padomes lēmumā par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu jānorāda:

– uz kādu zemi un kādā apjomā tiek atjaunotas īpašuma tiesības;

– par kādu zemes platību pienākas kompensācija un kāds ir tās apmērs.

Savukārt likuma „Par zemes privatizāciju lauku apvidos" 22.pants panta otrā daļa noteica, ka visos gadījumos lēmumam pievienojams zemes nogabala robežu plāns.

[11.2] No iepriekšējā sprieduma apakšpunktā norādītajām tiesību normām secināms, ka zemes reformas gaitā lēmums par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu varēja tikt pieņemts:

1) zemes reformas otrajā kārtā (sākot ar 1993.gada 1.janvāri);

2) norādot, uz kādu zemi un kādā apjomā tiek atjaunotas īpašuma tiesības;

3) pēc zemes robežu ierādīšanas (iemērīšanas) un zemes robežu ierādīšanas akta un zemes robežu plāna izgatavošanas (zemes nogabala robežu plānu pievienojot lēmumam).

4) lēmumu varēja pieņemt pagasta zemes komisija (likuma redakcijā pēc 1995.gada 10.oktobra).

Tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā Andrupenes pagasta zemes komisijas 1994.gada 6.decembra lēmums atbilst minētajām pazīmēm un nav pamata uzskatīt, ka tas netika pieņemts kā lēmums par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu.

Pirmkārt, zemes reformas otrās kārtas lēmumi varēja tikt pieņemti sākot ar 1993.gada 1.janvāri. Andrupenes pagasta Zemes komisijas lēmums pieņemts 1994.gada 6.decembrī.

Otrkārt, Andrupenes pagasta zemes komisijas 1994.gada 6.decembra lēmumā norādīts, ka *P.T.* un *I.K.* atjaunojamas īpašuma tiesības uz Andrupenes pagasta „*/Nosaukums/*" māju zemi 11,87 ha platībā, ievērojot 1994.gada 6.decembra vienošanos par mantojamās daļas sadalīšanu trīs vienādās domājamās daļās 3,96 ha katram, iedalot 1/3 domājamo daļu *D.T.*. Arī Valsts zemes dienesta 2008.gada 2.jūlijā lēmuma Nr.11-01-DL2/390 3.punktā konstatēts, ka ar Andrupenes pagasta zemes komisijas 1994.gada 6.decembra lēmumu *P.T.* un *I.K.* tika atjaunotas īpašuma tiesības uz 3,96 ha no mantojamās zemes katram. Tātad, 1994.gada 6.decembra lēmumā ir norādīts, uz kādu zemi un kādā apjomā tiek atjaunotas īpašuma tiesības.

Treškārt, Valsts zemes dienesta 2008.gada 2.jūlijā lēmuma Nr.11-01-DL2/390 6.punktā konstatēts, ka zemes vienība ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/* ir ierādīta 1994.gada 9.septembrī, zemes robežu plāns ir reģistrēts Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā. Tiesai nav pamata apšaubīt minētās ziņas, proti, ka Andrupenes pagasta zemes komisijas 1994.gada 6.decembra lēmums tika pieņemts pēc zemes robežu ierādīšanas (iemērīšanas) un zemes robežu plāna izgatavošanas. Arī pieteicējs tiesas sēdē paskaidroja, ka 1994.gada 6.decembra lēmuma pieņemšanas brīdī bija izgatavots zemes robežu plāns.

Ceturtkārt, lai gan likuma „Par zemes komisijām" 2.pantā pagasta zemes komisijas kompetence pieņemt lēmumus par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu ir noteikta tikai ar likuma grozījumiem, kas stājās spēkā 1995.gada 10.oktobrī, tiesas ieskatā minētajam apstāklim konkrētajā lietā nav izšķirošās nozīmes. Kā redzams no vēlākajiem likuma grozījumiem, zemes īpašuma tiesības atjaunojošo lēmumu nodošana pagasta zemes komisiju kompetencē bija atbilstoša pastāvošajai praksei.

Tādējādi tiesa konstatē, ka lēmums par īpašuma tiesību atjaunošanu pieteicējam uz strīdus zemi ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/* tika pieņemts 1994.gada 6.decembrī, t.i. pirms iestādes konstatētā mežsaimnieciskās darbības ierobežojumu noteikšanas brīža – 2004.gada 24.aprīļa. Līdz ar to iestādei nebija pamata konstatēt, ka nav izpildījies Kompensāciju likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta priekšnoteikums. Proti, kā uzskata tiesa, konkrētajā gadījumā mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi ir noteikti pēc tam, kad pieņemts lēmums par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu.

Tas apstāklis, ka Valsts zemes dienests 2008.gada 2.jūlijā atkārtoti pieņēmis lēmumu Nr.11-01-DL2/390 par īpašuma tiesību atjaunošanu *P.T.* un *I.K.* uz mantojamo zemi, kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*, nemaina to apstākli, ka faktiski lēmums par īpašuma tiesību atjaunošanu uz šo zemi pieteicējam tika pieņemts jau 1994.gada 6.decembrī. Tiesas ieskatā atkārtota lēmuma pieņemšanu pamatā noteica nepieciešamība apstiprināt zemes platības izmaiņas pēc tās precizēšanas, kā arī zemes īpašuma tiesību apgrūtinājumu noteikšana. Minētais neizslēdz to, ka īpašuma tiesības piešķirošo lēmumu, t.i. lēmumu par īpašuma tiesību atjaunošanu Kompensāciju likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta izpratnē, Andrupenes pagasta zemes komisija bija pieņēmusi jau 1994.gada 6.decembrī.

Līdz ar to, iestāde nav pareizi konstatējusi lietas faktiskos apstākļus un Lēmumā norādītais atteikuma pamatojums nav tiesisks.

Tiesa uzskata, ka spriedumā konstatētie apstākļi nav šķērslis pieteicējam savstarpēji vienojoties ar kopīpašnieci *I.K.* iesniegt atkārtotu iesniegumu par kompensācijas piešķiršanu par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem zemes īpašumā „*/Nosaukums/*". Savukārt iestādei šādā gadījumā ir pienākums izlemt jautājumu, izvērtējot lietas apstākļus atbilstoši zemes reformu regulējošo tiesību normu

noteikumiem, nevis formāli atsaucoties uz zemesgrāmatu aktā norādīto īpašuma tiesību iegūšanas pamatu.

[12] Tiesa konstatē, ka 2010.gada 18.februārī iesniegtajā pieteikuma papildinājumā izteiktie papildus lūgumi tiesai kopumā veido vienu prasījumu, t.i. prasījumu par Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālās nodaļas 2008.gada 2.jūlija lēmuma Nr.11-01-DL2/390 grozīšanu un prettiesiska lēmuma seku novēršanu.

Minētais prasījums izteikts kā alternatīva prasījumam par labvēlīga administratīva akta izdošanu (sk. sprieduma [3.5] un [3.6] punktus).

Tiesa ir konstatējusi, ka iestādes Lēmumā norādītie šķēršļi pieteicēja tiesību realizācijai nav tiesiski, un principā tiesības uz atlīdzības saņemšanu pieteicējs var īstenot, iesniedzot iestādei iesniegumu atbilstoši Kompensāciju likuma 5.panta otrajai daļai, proti, savstarpēji vienojoties ar kopīpašnieci. Līdz ar to, tiesa ir secinājusi, ka pieteicēja tiesības ir īstenojamas noteiktā veidā, tādēļ nav konstatējams tiesisks pamats Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālās nodaļas 2008.gada 2.jūlija lēmuma Nr.11-01-DL2/390 grozīšanai un pieteikums ir noraidāms arī šajā daļā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-290.pantu un 291.panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt *P.T.* pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu un Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālās nodaļas Krāslavas biroja vadītājas 2008.gada 2.jūlija lēmuma Nr.11-01-DL2/390 grozīšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnesis /paraksts/ M.Šļakota

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnesis_____ M.Šļakota
Rēzeknē, 2010.gada 30.martā